

Parlamentul
Republicii Moldova

DBY-07 nr. 682
26 decembrie 2023

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege privind modificarea unor acte normative
(nr. 473 din 14.12.2023)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege sus-menționat, conform prevederilor art. 54 din Regulamentul Parlamentului și ale Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și comunică următoarele.

I. *Observații generale*

1. Proiectul este înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlament în conformitate cu art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului.

Prin prezentul proiect autorii propun modificarea Codului electoral nr. 325/2022 și Legii nr. 294/2007 privind partidele politice. Conform notei informative ce însoțește proiectul, acesta a fost elaborat ca urmare a propunerilor parvenite din partea Comisiei Electorale Centrale pentru a îmbunătăți și a optimiza procesul electoral, având ca scop asigurarea transparenței și echității în desfășurarea alegerilor.

Domeniul dat ține de competența Parlamentului și este în concordanță cu prevederile art. 66 din Constituție.

2. Referitor la procedura de înaintare spre examinare în Parlament, atenționăm că:
- potrivit art. 30 lit. e) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură nota informativă trebuie să conțină informații privind fundamentarea economico-financiară. Cerințele în cauză se regăsesc și în conținutul art. 47 alin. (6) din Regulamentul Parlamentului;

- conform art. 35 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 expertiza anticorupție este obligatorie pentru toate proiectele actelor normative (remarcăm lipsa acesteia la proiectul dat);

- potrivit art. 47 alin. (6) din Regulamentul Parlamentului, la proiect de act legislativ se anexează rezultatele expertizelor și cercetărilor efectuate, precum și rezultatele consultărilor publice;

- conform art. 58 din Regulamentul Parlamentului proiectele de acte legislative și propunerile legislative înaintate de deputați se remit Guvernului spre avizare.

II. *Referindu-ne la conținutul nemijlocit al modificărilor propuse menționăm:*

1. În vederea respectării exigențelor art. 54 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 100/2017, pentru a asigura uniformitatea terminologiei utilizate, recomandăm la **art. I pct. 1** din proiect în conținutul noțiunii „Registrul funcționarilor electorali” cuvintele „certificatul de calificare” să fie substituite prin cuvintele „certificatul de calificare corespunzător”.

2. Ținând cont de definiția dată noțiunii „*competitor electoral*”, precum și de definiția termenului de „*concurrent electoral*” (art. 1 din Codul electoral nr. 325/2022) nu este clară oportunitatea completării propuse la **art. I pct. 5** din proiect. Remarcăm că nota informativă ce însoțește prezentul proiect de lege nu conține careva justificări în acest sens.

3. În conținutul notei informative unul din motivele invocate drept temei pentru elaborarea prezentei inițiative legislative este „**asigurarea transparenței**”. În condițiile în care, pentru a asigura un control, o corectitudine a circulației mijloacelor financiare, în toate sferile sociale din Republica Moldova se aspiră la excluderea plăților în numerar, autorii proiectului dat propun expunerea normei de la art. 57 alin. (2) din Cod electoral în următoarea redacție - „Grupurile de inițiativă, concurenții electorali și participanții la referendum **au dreptul să accepte donații în numerar la sediile/oficiile sale** sau prin operațiuni bancare pe contul cu mențiunea „Fond electoral”/„Destinat grupului de inițiativă”. Prin urmare, se propun și alte modificări în conținutul art. 57 din Codul electoral.

Ținând cont de promovarea masivă a digitalizării, utilizării resurselor electronice, considerăm că persoanele care doresc să facă donațiile vizate se pot apropia la orice bancă, sau oficiu poștal pentru a efectua plățile respective. Astfel fiind asigurat un control mai riguros și corect asupra plăților, transferurilor beneficiarilor de „Fond electoral”/„Destinat grupului de inițiativă”. Recomandăm revizuirea conținutului proiectului în vederea excluderii plăților/donațiilor în numerar. Atragem atenția că nota informativă nu conține careva argumentări/justificări în acest sens.

4. Având în vedere propunerea de modificare/completare pentru norma art. 59 alin. (4), **art. I pct. 9** din proiect, bazându-ne pe conținutul curent al normelor art. 26, 37, 41, 54, 59 și 155 din Codul electoral, întru asigurarea uniformității terminologiei și respectării exigențelor tehnicii legislative, se impune necesitatea substituirii cuvintelor „*supravegherea finanțării partidelor politice*” de la alin. (1) al art. 59 din Cod prin cuvintele „*supravegherea finanțării și controlului partidelor politice*”.

5. Cu referire la modificarea expusă la **pct. 11 al art. I** din proiect atenționăm că în redacția propusă, fără a efectua alte modificări în conținutul acesteia, norma de la alin. (1) al art. 85 din Cod va avea următoarea redacție:

„În cazul alegerilor parlamentare, prezidențiale, locale generale și al referendumului republican, Comisia Electorală Centrală întocmește, în termen de 5 zile, iar în cazul alegerilor locale generale în 10 zile în baza actelor prezentate de către consiliile electorale de circumscripție, un proces-verbal care conține:”

Recomandăm revizuirea conținutului **pct. 11 al art. I** din proiect și expunerea acestuia ținând cont de exigențele tehnicii legislative și a rigorilor art. 54 din Legea nr. 100/2017.

6. Prin conținutul **pct. 12 al art. I** din proiect se propune modificarea alin. (4) al art. 90 din Codul electoral prin excluderea/omiterea din conținutul acesteia cuvintelor „*publicității politice*”.

În acest context, atragem atenția la norma art. 54 alin. (9) din Codul electoral unde este prevăzut că „*în perioada electorală, furnizorii de servicii media sunt obligați să prezinte Comisiei Electorale Centrale săptămânal informația privind veniturile obținute din publicitatea politică/electorală a fiecărui partid politic/bloc electoral/concurrent electoral*” și alin. (10) unde este prevăzut ca „*în perioada electorală, difuzorii de publicitate proprietari sau gestionari ai dispozitivelor de publicitate fixă sau mobilă sunt obligați să prezinte Comisiei Electorale Centrale săptămânal informația privind veniturile obținute din publicitatea politică/electorală a fiecărui partid politic/bloc electoral/concurrent electoral.*”

Atenționăm că alte perioade de difuzare a „publicității politice” Codul electoral nu stabilește, deși art. 10 alin. (1) din Legea nr. 62/2022 cu privire la publicitate prevede că

„în perioada electorală, difuzarea publicității politice se face în conformitate cu prevederile Codului electoral”.

Totodată, remarcăm că modificarea propusă pentru alin. (4) al art. 90 din Codul electoral reproduce întocmai norma de la art. 17 alin. (2) din Legea nr. 62/2022, iar conform art. 55 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 – „în cazul în care proiectul actului normativ cuprinde **prevederi ce se regăsesc în alte acte normative în vigoare**, se face **trimitere expresă la actul normativ** care le conține” fără a le reproduce/dubla în cuprinsul altor acte normative.

7. Cu privire la propunerea de modificare a art. 135 alin. (2) (**pct. 14 art. I** din proiect), care vizează formularea „*alegerile pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova se organizează cu cel mult 60 de zile înainte de data expirării mandatului Președintelui*”, se subliniază importanța respectării normelor legale. În acest context, se constată necesitatea revizuirii/modificării prevederilor articolului 90 din Constituție pentru a asigura coerența și conformitatea între diferitele dispoziții constituționale.

8. Nu este clară oportunitatea păstrării în conținutul art. 146 alin. (4) din Codul electoral a cuvântului „**imediat**” în condițiile în care modificarea propusă la **pct. 15 al art. I** din proiect presupune o marjă de timp „**nu mai târziu de 10 zile până la**”.

9. Art. 55 alin. (3) din Codul electoral nr. 325/2022, stipulează că „*pentru a fi confirmată de către organul electoral în calitate de trezorer, persoana desemnată trebuie să aibă studii economice sau contabile specializate și să nu dețină funcții de demnitate publică*”. Ținând cont de această prevedere, considerăm că ar fi adecvat să se facă trimitere la articolul menționat din Cod în conținutul normei propuse la **art. II** din proiect, fără a reproduce integral textul, în scopul evitării repetării normelor juridice.

În contextul obiecțiilor expuse, remarcăm necesitatea revizuirii textului proiectului de lege întru ajustarea la exigențele normelor tehnicii legislative.

Oportunitatea adoptării prezentului proiect de lege urmează a fi decisă de către Parlament.

Ion CREANGĂ
Șef Direcție

ex: Elena Geru
tel: 820-580